

PRZEGLĄD CERAMICZNY

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM TECHNICZNYM I EKONOMICZNYM
WSZYSTKICH GAŁĘZI PRZEMYSŁU CERAMICZNEGO.

Nr 17.

ROCZNIK JEDENASTY.

Nr 17.

CENA PRENUMERATY:

Rocznie 10 Kor. = 5 Rb. = 10 Mk.

Pojedynczy zeszyt 50 hal.

Redaktor: Inż. Karol Rolle.

Adres Redakcyi i Administr.:
Podgórze, św. Floryana 5.

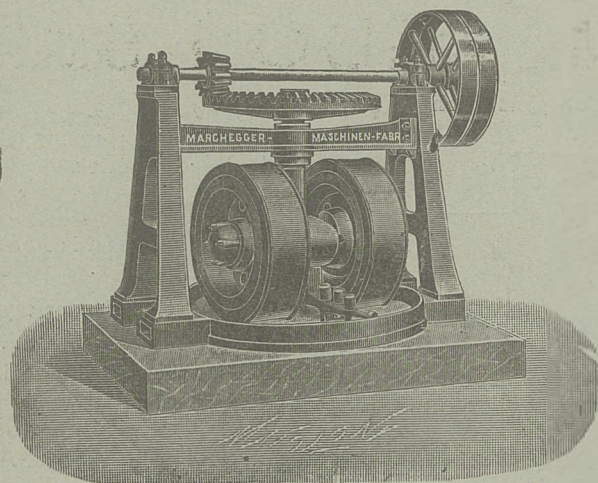
CENA OGŁOSZEŃ:

Cała strona 15 K., $\frac{1}{2}$ strony 10 K.,
 $\frac{1}{4}$ str. 6 K., $\frac{1}{8}$ str. 4 K., $\frac{1}{16}$ str. 2 K.

Przy powtórzeniu kilkakrotnem
znaczny opust.

Treść: Teorya suszenia na wolnem powietrzu i w zamkniętych przestrzeniach. O wystawie projektów ceramicznych. — Ś. p. Karol Słowicki. — Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie. — Kronika.

Marchegg'ska Fabryka maszyn i odlewnia żelaza w Marchegg.

Specyalna fabryka maszyn
= rozdrabniających =
dla wszelkich celów.

- Kompletne urządzenia cegielni. -

Budowa łamania i sortowania
fabryk szutru, — odsiewania
piasku, — gipsu i na-
wozów sztucznych. —

— Patentowane młyny ORION z ulepszonymi separatorami. —

Urządzenia transportowe najnowszej i najlepszej konstrukcyi.

Własna odlewnia dla odlewów szczególniejszej twardości.

Plany i kosztorysy na żądanie.

56

Ważne dla cegieł ręcznych!

Formy strycharskie z drzewa impregnowane w oliwie, silnie okute wyrabiane maszynowo z metalowymi wkładkami lub bez po nader niskich cenach

„**TYPIA**“ fabryka czcionek afiszów. i przyborów drukarskich.

— Lwów, ul. Sykstuska L. 10. —

DWUTYGODNIK DOSTAW

Biurow Redakcyi
i Administracyi:

Lwów

ul. Kopernika 12.

Kraków

Jagiellońska l. 11.

Konto Pocztowej
Kasy oszczędn.:
L. 112560.

poświęcony
galicyjskiemu
dostawnictwu
zawiera wiadomości o wszelkich rozpisanach dostawach publicznych o zapotrzebowaniach prywatnych itd. wychodzi 1-go i 15-go każdego mies. ze statym dodatkiem
ORGANIZACYA.

Prenumerata
za regularną
wysyłkę pisma
wynosi: 2

Kwartalnie 2 K.
Półrocznie 4 K.
Rocznie 8 K.

Jac. Raubitschek

Praga-Bubna

Fabryka maszyn i odlewnia stali i żelaza.

Zastępca **Maks. Neumann**

Kraków ul. Szpitalna 36.

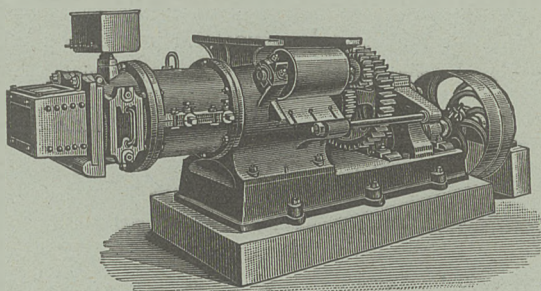
Maszyny ceglarskie
wszelkiego rodzaju i najlepszej konstrukcji

Maszyny strycharskie
dla ruchu maszynowego i konnego.

Wyrabiacze
i maszyny rozdrabniające
dla wszystkich celów.

Prospekty i katalogi darmo.
Próby i kosztorysy na żądanie.

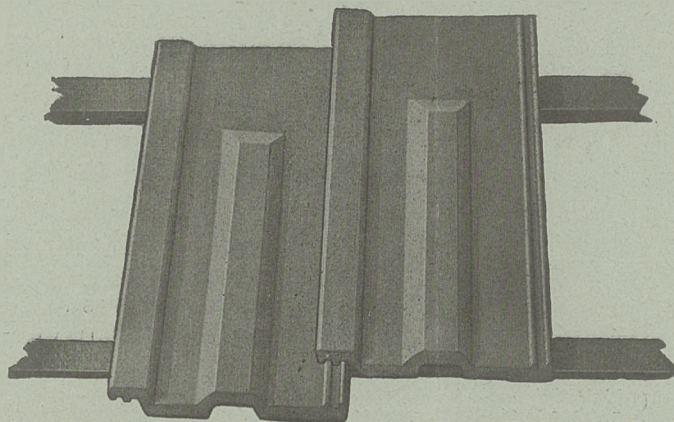
Ugniatacz Konoidowy
— (Stożkowy) —
pat. Horna
najlepsza i najpraktyczniejsza maszyna do przetwarzania gliny.

Najlepsza prasa na dachówki żłobkowane ciągnione.

w obecnej dobie

Patenty we wszystkich państwach przemysłowych.

Dzienna wydajność 12—15.000
sztuk dachówek.

PODWÓJNY ŻŁOBEK
z przykryciem ukośnem i nasadką
do wiązania.

Na żądanie natychmiast przesyła
się prospekty i wzory.

Dzielnicy zastępcy poszukiwani.

F. P. VIDIC i Sp.

Fabryka dachówek żłobkowanych
ciągnionych — dział maszynowy.

LUBLANA (Laibach)

Kraina — Austrya.

Jeneralne zastępstwo dla Galicyi, Bukowiny i Królestwa Polskiego:
Dom techniczno handlowy **W. OSTACHOWICZ i J. GÓRNIK** Lwów, pl. Smolki 1a Tel. 1332

Wszelkie korespondencje i zapytania prosimy nadsyłać pod adresem naszej firmy.

Kominy fabryczne, omurowanie kotłów, piece pierścieniowe

dla przemysłu cegielnianego, wapiennego i cementowego,
własnych patentowanych systemów

buduje od 30 lat

budowniczy KOHOUT w Pradze III.

— Najlepsze piece nowoczesne. —

7

F. LORD

Biuro techniczne

Kraków, ulica Lubicz I. róg Kolejowej.

SKŁAD

maszyn i wszelkich przyborów dla
wszystkich zakładów przemysłowych
i gospodarczych, jako to: cegieł
tartaków, młynów, gorzelni i browarów.

**Kompletne urządzenia
Cegielni i tartaków.**

WAŁKI FILCOWE

krajowego
wyrobu.

Stale na składzie w wielkich ilościach
i wszelkich dymenzyach **rury, łączniki,
i armatury.**

Motory parowe i benzynowe. — Smary,
oliwy oryginalne rosyjskie, pasy do ma-
szyn, płyty i sznury gumowe, węże gu-
mowe i parczane, gaza jedwabna oryginal-
na szwajcarska, kamienie i walce młyn-
skie, piły i cyrkularki angielskie, toczki
szmirglowe, **papier szybrowy, drut do
ceglarek** i wiele innych artykułów.

Instalacja światła elektrycznego i przeniesienia siły.

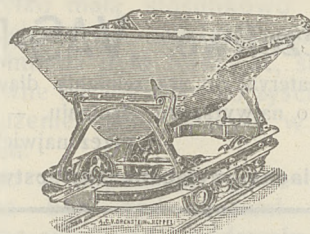
Skład wszelkich artykułów elektrotechni-
cznych. 13

Elektromotory, wentylatory, świeczniki i lampy stołowe.

LAMPY ŁUKOWE.

Lampki żarowe; Lampki Nernsta, Tantala
i Wolframa.

Ceny fabryczne. — Kosztorysy bezpłatnie.

Orenstein i Koppel

we Lwowie, Róg ulicy Asnyka 2, Pańska 5.

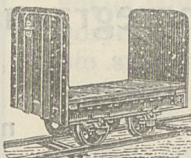
Fabryki

Kolei wązkotorowych i lokomotyw

Praga — Wiedeń — Budapeszt
urządzają i dostarczają:

kolejki przenośne i stałe.

Wagoniki do transportu gliny, cegieł i dachówek
mokrych i suchych.

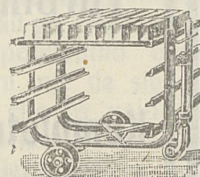
Wynajmują:

Kompletne kolejki na pewien
okres czasu.

Katalogi, kosztorysy etc.
bezpłatnie.

Używane materiały zawsze
na składzie. 34

Splata amortyzacyjna.

INŻ. W. DRZYMUCHOWSKI

BIURO TECHNICZNE

40

w Krakowie, ul. Dunajewskiego 9. Telefon 1100.

Dostarcza:

najnowszej konstrukcyi **maszyny, prasy i formy** motorowe lub ręczne, do wyrobu **cegieł, dachówek, rur itp.** z gliny, cementu i betonu.

Kompletne urządzenia do fabrykacyi **cegły piaskowej. Motory** parowe, gazowe, benzynowe, ropne i ssąco gazowe. — **Transmisye.** — **Armatury** dla pary, wody, gazu itp.

Artykuły techniczne jak: pasy transmisyjne, skórzane i z sierci wielbłądziej, rzemyki do szycia pasów, smary, oliwy, wszelkiego rodzaju szczeliwa itp. w najlepszych gatunkach i po cenach fabrycznych.

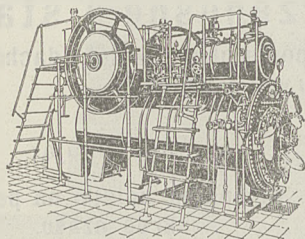
Szczeliwo „VAS-BLACK“ w lasceczkach, pierścieniach i płytach, jedynie najlepszy, najpewniejszy i najekonomiczniejszy materiał do uszczelniania dławików, wentyli, przewodów itp. dla przegrzanej lub nasyconej pary o najwyższym ciśnieniu. — Wyłącznie i jedynie używane w wojennej marynarce w Poli, i przez największe zakłady przemysłowe w kraju i zagranicą.

Posiadam wyłączne zastępstwo do sprzedaży tego szczeliwa dla Galicyi i Bukowiny.

Pierwsze berneńskie Towarzystwo wyrobu maszyn

B R N O

buduje

Patentowane lokomobile na parę przegrzaną (ze stawidłem wentylowem) (sposób prof. Stumpfa)

nadto

Turbiny parowe, maszyny parowe, kotły parowe, motory ropne i gazo-ssane.

60

Kompletne cegielnie i fabryki cegieł piaskowo-wapiennych.

===== Żądać bezpłatnych ofert i prospektów. =====

Teoria suszenia na wolnem powietrzu i w zamkniętych przestrzeniach.

(Tłóm. z Segera.)

Kwestya suszarń, w których możnaby w czasie miesięcy zimowych bez przeszkód, a przynajmniej bez wielkich kosztów suszyć wyroby, była od dawna źródłem żywych dyskusyj i licznych prób, nie można jednak powiedzieć, aby problem ten rozwiązany został w sposób zadowalniający. Rodzaje tych rozwiązań są rozmaite i nie ograniczają się już tylko na suszarniach nad piecami, które wypromieniowywały ciepło, lub oddawały je z wypalonych komór, stanowiąc temsamem jedyne źródło ciepła, widzimy bowiem także takie suszarnie, które posiadają specjalne, według różnych systemów wykonane urządzenia ogrzewalne. Skonstruowano wreszcie skomplikowane suszarnie, polegająca na zasadzie pieca kręgowego tj. ruchu

nieprzerwanego, aby temsamem proces suszenia szedł w jednakowym tempie z fabrykacją surową i wypalaniem.

Że, jak się to później z teoretycznych obliczeń okaże, proces suszenia spotrzebowuje bardzo wielkie ilości ciepła, jaka jest ilość tego ciepła, następnie, ponieważ ze względu na wyroby gliniane — suszenie odbywać się musi w niższych temperaturach, a wówczas potrzebne jest poruszanie ogromnych mas powietrza aby utworzoną parę wodną uprowadzić, o tem w rzadkich wypadkach tylko konstruktorzy suszarń pamiętali. Najczęściej, po wielu kosztownych próbach przychodzili do przekonania, że zastosowane urządzenia ogrzewalne wytwarzały tylko małą stosunkowo część żądanego efektu cieplnego, tam zaś, gdzie wytwarzanie ciepła można było forsować, suszenie było za kosztowne i przeważało korzyści uzyskane przez przedłużenie ruchu fabryki w miesiącach zimowych.

Tylko w wypadkach, gdzie suszarnie umieszczone były nad piecami peryodycznymi, które po wypaleniu oddawały dużą ilość nagromadzonego w wypalonych wyrobach i murach pieca — ciepła, można było regularny ruch zimowy, pozornie bez kosztów utrzymać. Próby rozwiązania problemu suszenia w zimie na tej podstawie nie doprowadziły do pożądanych rezultatów, twierdzenie zaś, że suszenie w tych warunkach nic nie kosztuje, jest mylne.

Tam, gdzie dla sztucznego suszenia zaprowadzone są specjalne urządzenia ogrzewalne, można prawdziwe rezultaty sztucznego suszenia osiągnąć wtedy, jeżeli cena materiałów opałowych jest tak niska, że większe lub mniejsze zużycie ich nie wywiera wpływu na koszt fabrykacji, lub tam, gdzie są do dyspozycji większe źródła ciepła, które jako ciepło stracone nie wchodzi do rachunku. Spotrzebowanie ciepła przy suszeniu sztucznem jest bardzo wielkie, a w miarę wzrostu konsumpcji ciepła, maleje efekt suszenia. Z tym objawem spotkali się konstruktorzy suszarń nie oczekiwanie, a przypisywali go złej konstrukcji suszarni i starali się ją odpowiednio ulepszyć.

Problem suszenia zatem nie da się w każdym wypadku i każdym choćby najdoskonalszym aparatem rozwiązać, lecz w każdym poszczególnym wypadku należy brać w rachubę warunki lokalne aby rozstrzygnąć kwestyę, czy wogóle suszenie sztuczne jest wskazane i mo-

Roessemann i Kühnemann

(Juliusz Weiss)

— **L w ó w** —

ul. Kopernika I. II.

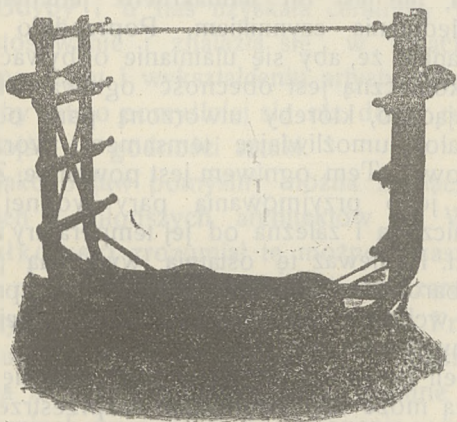
Telef. I. 627.

dostarczają i zakładają **tory kolejek wąskotorowych oraz normalne dojazdowe**, dla cegielń, kamieniołomów, wapienników, fabryk cementu i t. p.

W Pradze i Budapeszcie własne fabryki zwrotnic, tarcz obrotowych, wózków wszelkich typów i t. p.

Bagry!

Maszyny do betonu!

Wynajm kolejek.

19

— Katalogi i oferty bezpłatnie. —

głoby się rentować, czy raczej należy w lecie ciepło słoneczne wyzyskać i takowe już dla roboty w zimie naprzód zużytkować.

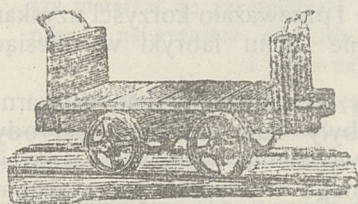
Prawa fizyki uczą nas, że każde ciało płynne jeżeli przechodzi w stan gazowy, spotrzebuje pewną ilość ciepła, które w czasie parowania cieczy nie da się ani czuciem ani termometrem oznaczyć, czyli pozornie znika i dlatego zowie się ciepłem utajonem lub ciepłem parowania. Jeżeli będziemy naprzykład ogrzewać wodę w naczyniu otwartem, to temperatura wody wzrasta stale aż do 100°C . i wówczas — podczas gdy woda wrze tj. wyrzuca bańki pary wodnej — pozostaje niezmienną tak samo jak i temperatura utworzonej pary. Doprowadzane zatem w czasie wrzenia ciepło nie jest w stanie podwyższyć temperatury wody ponad 100°C . służy więc jedynie do zamiany wody w parę i pokrycia wynikłych

stąd strat ciepła. Jeżeli zaprzestaniemy doprowadzać ciepło, to i wrzenie zaraz ustaje. Ilość ciepła potrzebna do przemiany wody ze stanu płynnego w gazowy jest stała i prawami fizyki określona, zapomocą prób ustalono ją również dokładnie dla ważniejszych ciał płynnych. Dla wody, która dla studium procesu suszenia stanowi obiekt najważniejszy, ilość ciepła utajonego wraz z wolnem ciepłem wody wrzącej wynosi 610 kal. tj. ilość ciepła która jest w stanie ogrzać 610 kg. wody 0° do 1°C . jest potrzebną, aby 1 Kg wody o temp. 0°C . zamienić w parę. Zamiana wody w parę odbywa się jednak nie tylko przy punkcie wrzenia, lecz przy każdej niższej temperaturze, a nawet lód paruje, lecz poniżej 100°C . odbywa się parowanie nie wśród objawów kłębowania i wyrzucania baniek pary, lecz spokojnie i wolniej na samej powierzchni. To powolne parowanie zwiemy ulatnianiem, przyczem potrzebne jest współczynne ogniwo do przyjmowania i odprowadzania utworzonej pary.

Przy ulatnianiu panują co do zużycia ciepła — jak to próby z precyzyjnymi aparatami wykazały — te same prawa, co przy parowaniu i jakkolwiek naukowo stwierdzone ilości ciepła parowania przy różnych temperaturach nieco się różnią, to jednak dla praktycznych obliczeń można je przyjąć jako równe. Powyższą cyfrę zatem 610 jako znaną przez wielu badaczy wartość średnią prawie ogólnie przyjęto.

Jeżeli woda ulatnia się przy 0°C . to spotrzebuje taką samą ilość ciepła, jak gdyby przy 100°C . parowała, a więc 610 kal. i bez znikania tego ciepła ulatnianie jest niemożliwe. Ten niezmienny związek między odparowywaną wodą, a zużyciem w tym celu ciepłem stanowi podstawę badań procesu suszenia, nie jest on jednakowoż jedynym do uwzględnienia czynnikiem. Poprzednio była wzmianka, że, aby się ulatnianie odbywać mogło, konieczną jest obecność ogniwa współdziałającego, któreby utworzoną parę odprowadzało, umożliwiając temsamem tworzenie się nowej. Tem ogniwem jest powietrze. Zdolność jego przyjmowania pary wodnej jest ograniczona i zależna od jej temperatury i prężności. Ponieważ tę ostatnią wyrażoną przez stan barometru możemy przyjąć jako prawie stałą, wchodzą zatem w grę w pierwszej linii zmiany temperatury.

Jeżeli powietrze w czasie nasycania się parą wodną może się swobodnie rozprzestrzeniać, to jest ono w stanie przy pewnej danej temperaturze tyle pary wodnej przyjmować, że suma ich prężności będzie wyrażona ciśnieniem atmosferycznem, wskazywanem przez barometr.

E. Giełdziński

Fabryka kolei wąskotorowych i wagonów

Lwów, Plac Maryacki. Tel. 1200

urządza i dostarcza:

kolejki przenośne i stałe dla cegieł kamieniołomów, wapienników, tartaków i t. p.

dostarcza i wypożycza:

szyny, tarcze obrotowe, rozjazdy, lokomotywy, bagrownice, wózki kolebkowe dla gliny, wózki pomostowe dla palonej cegły, wózki piętrowe dla suchej cegły itp.

Wynajmuje kompletne kolejki na pewien okres czasu.

Używany materiał oraz części składowe zawsze na składzie.

 Bagrownice dla cegieł.

Katalogi i kosztorysy bezpłatnie.

Splata amortyzacyjna. 54

Oznaczono prężność pary wodnej począwszy od 300 C. i według tego można dla odpowiedniej temperatury i stanu barometru obliczyć ilość pary wodnej, którą powietrze może maksymalnie przyjąć.

W poniższej tabeli podane są według prof. Magnusa prężności pary wodnej wyrażone w $\frac{mm}{m}$ słupa rtęci, dla temperatur naszym celem odpowiednich.

Prężność pary wodnej według prof. Magnusa.

TABELA I.

00 C	4,525 $\frac{mm}{m}$	110 C	9,751 $\frac{mm}{m}$	220 C	19,675 $\frac{mm}{m}$
10 "	4,867 $\frac{mm}{m}$	120 "	16,421 $\frac{mm}{m}$	230 "	20,909 $\frac{mm}{m}$
20 "	5,231 $\frac{mm}{m}$	130 "	11,131 $\frac{mm}{m}$	240 "	22,211 $\frac{mm}{m}$
30 "	5,619 $\frac{mm}{m}$	140 "	11,882 $\frac{mm}{m}$	250 "	23,582 $\frac{mm}{m}$
40 "	6,032 $\frac{mm}{m}$	150 "	12,677 $\frac{mm}{m}$	300 "	31,602 $\frac{mm}{m}$
50 "	6,471 $\frac{mm}{m}$	160 "	13,519 $\frac{mm}{m}$	400 "	54,969 $\frac{mm}{m}$
60 "	6,939 $\frac{mm}{m}$	170 "	14,409 $\frac{mm}{m}$	500 "	91,965 $\frac{mm}{m}$
70 "	7,436 $\frac{mm}{m}$	180 "	15,351 $\frac{mm}{m}$	600 "	148,579 $\frac{mm}{m}$
80 "	7,964 $\frac{mm}{m}$	190 "	16,345 $\frac{mm}{m}$	700 "	232,606 $\frac{mm}{m}$
90 "	8,525 $\frac{mm}{m}$	200 "	17,396 $\frac{mm}{m}$	800 "	253,926 $\frac{mm}{m}$
100 "	9,125 $\frac{mm}{m}$	210 "	18,505 $\frac{mm}{m}$	1000 "	760,000 $\frac{mm}{m}$

(c. d. n.)

O wystawie projektów ceramicznych architekty W. Małkowskiego w Krakowie.

Na Zachodzie oddawna stała się ceramika jedną z ważniejszych gałęzi przemysłu artystycznego. Prócz rozpowszechnionego wszędzie garncarstwa artystycznego, majolika (kamionka, fajans) coraz większą rolę odgrywa w zdobnictwie i architekturze. Używają jej do dekoracji wnętrz, do ozdób na zewnątrz i coraz więcej zyskuje się dowodów, że majolika jest i trwałym i pięknym w swym bogactwie barw materyałem.

Gdyby i u nas uzyskała ceramika większe zastosowanie i znalazła się w rękach ludzi o poczuciu i wykształceniu artystycznym, mogłaby łatwo pomyślniej się niż dotąd rozwinąć i dojść do godności sztuki.

Jako objaw pomyślny można zaznaczyć, że jeden z młodszych architektów p. Witold Małkowski zrozumiał tę możliwość zastosowania ceramiki w architekturze i dał szereg prób w tym kierunku na wystawie Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Widzimy tam dwa modele gipsowe odrzwi, ścienne źródło i kominek, wszystko to do wykonania w majolicie. Projekty te jednak ani pod względem artystycznym ani technicznym nie stoją jeszcze na

wysokości zadania. By model danego przedmiotu dokładnie ocenić, musimy go sobie przedstawić w tem otoczeniu, w jakim znajdować się będzie. Nie mając planu pokoju, do którego owe odrzwia, kominek, ścienne źródło zastosowane być mają (jeśli wogóle wszystko to tworzyć ma jedną całość, co w katalogu nie jest zaznaczone), nie możemy zdać sobie sprawy z zamierzonego artystycznego efektu. Poza tem gdy wyraźnie zaznaczone jest, dla jakiego materyału, dla jakiej techniki rzecz jest skomponowana, powinniśmy to wyczuć z samego modelu, p. Małkowski jednak modelem swym nie wykazuje wcale, że miał do rozporządzenia miękką plastyczną glinę i że miał na myśli technikę majoliki, odznaczającą się mieniącą, barwną, szklistą powłoką! Przeciwnie, projekty są tak twarde, sztywne w kształcie i linii, że robią wrażenie pomyślanych raczej do wykonania w drzewie lub kamieniu.

Że zaś p. Małkowski zdaje sobie sprawę z właściwości artystycznych majoliki, dowodem tego artykułu jego p. t. „O ceramikę w budownictwie“ (patrz: Architekt. Sierpień. 1911) trudno mu tylko teoretyczne założenia w prak-

tyce zastosować. — Pisze p. Małkowski, że niezrównane są zalety estetyczne majoliki, zachwyca się jej bogactwem i siłą kolorów, w projektach swych jednak, w których mógł zaznaczyć barwę pomalowaniem modelu-gipsu, posługuje się jedynie dwoma tonami. Dla czego? Model powinien też dokładnie wykonać przedmiotu wskazywać. Wiemy, że ani boki drzwi, ani szerokie i wysokie ściany kominka i ściennego źródła nie dadzą się w całości wykonać, muszą być złożone z pojedynczych części; połączenie owych części, płyt, wpływa bardzo na wrażenie całości, bo wszak jest ono widoczne. Ceramik-praktyk nie może korzystać z modelu, który strony technicznej nie uwzględnia, ceramik-artysta nie może wyrobić sobie wrażenia, jak dana rzecz po wykonaniu przedstawiać się będzie, czy sprawi artystyczne wrażenie. — Widzimy więc, że nie wystarcza projekt przeznaczyć dla tej tub owej techniki, nie wystarcza tu sama twórcza fantazja; piękno projektu z zakresu przemysłu artystycznego jest skrupowane zależnością od rodzaju materiału, koniecznością dostosowania się do niego, a nieraz musi się podporządkować technicznym wymaganiom. Zaznajomienie się więc dokładne z techniką, dla której się tworzy, jest bardzo ważne, bo tylko wtedy uzyskać można wszystkie jej zalety a uniknąć błędów.

Wszyscy reformatorzy przemysłu artystycznego, począwszy od Morrisa skończywszy na

Van de Velde'm, Obriscie, Olbrichu, Riemerschmiedzie i in. głosili zasadę, że tak jak wyroby rzemieślnika bez wykształcenia artystycznego nie będą nigdy prawdziwie artystycznymi, tak też żaden artysta bez wykształcenia fachowego nic istotnie wartościowego dla przemysłu artystycznego nie stworzy. Mamy tego dowody na każdym kroku i właśnie wystawa p. Małkowskiego wykazuje, jak bardzo należy nam się kształcić na drodze fachowego opanowania różnorodnych technik.

Chcąc utworować drogę jaknajpomyślniejszemu rozwojowi artystycznej ceramiki, należy z wszelkich prób w tym kierunku zdawać sobie jasno i rzeczowo sprawę. Ostrzejsza nieraz krytyka nie powinna zniechęcać nikogo, gdyż trzeba otwarcie prawdzie spojrzeć w oczy, by w dalszych usiłowaniach dojść do rzetelniejszych rezultatów. Po pierwszych pełnych zapachu próbach p. Małkowskiego można mieć nadzieję, że nastąpią dalsze, coraz doskonalsze tak pod względem technicznym jak i kompozycyjnym.

W końcu zaznaczyć trzeba, że wystawił równocześnie p. Małkowski kilka wcale ładnych w pomysłach wazonów, pod względem jednak technicznym i te pozostawiają wiele do życzenia.

Zofia Szydlowska.

S. p. Karol Słowicki

garncarz kołomyjski

W dniu 27 czerwca b. r. zmarł w Kołomyi w sędziwym wieku 87 lat garncarz Karol Słowicki. Pochodził z rodziny, w której od kilku pokoleń zajmowano się garncarstwem i tak dziad jego Stefan urodzony w Kołomyi w r. 1772, przez lat kilkanaście był cechmistrzem, jak również syn tegoż Wojciech urodzony 1800 wyrabiali piece kaflowe gładkie białe i marmurkowane oraz w brunatne kwiaty na białym tle, nadto naczynia garncarskie. — Ten

Wojciech zajmował się sprawami publicznymi w zawierusze politycznej w 1848 r. stracił część mienia. Od 1860-1870 był cechmistrzem garncarskim w Kołomyi, gdzie umarł w r. 1885. Syn jego Karol urodził się 1824, uczył się rzemiosła u ojca, a ożeniwszy się w r. 1848, począł prowadzić warsztat na własną rękę przy dzisiejszej ul. Jagiellońskiej, gdzie wyrabiał naczynia użytkowe wewnątrz białe, zewnątrz brązowe lub brunatne lub zewnątrz

białe, fladowane. Wyroby zbywał po jarmarkach w miastach okolicznych, a nawet we Lwowie, gdzie n. p. jeszcze w r. 1861 istniał cech garncarzy i sprzedawał towar na placu Św. Jura. Do r. 1880 wyroby jego szły również do Gălăczu w Rumunii. Jazdy furami z towarem w owych czasach przedstawiały dużo niebezpieczeństwa i wiele trudów kosztowały. W r. 1872 zostaje zastępcą cechmistrza Jana Maryńczuka i wówczas wspólnie z burmistrzem Kołomyi Zadembkim i marszałkiem powiatu Jasińskim czynią kroki dla podniesienia upadającego rzemiosła garncarskiego. Rząd zakłada w tym celu Szkołę garncarską, stawiając na czele jej Niemca, Jerzego Bechera. Jako jednego z pierwszych uczniów zapisuje śp. Karol syna swego Jana, a sam do-

pomaga kierownikowi, któremu miejscowe materiały dużo początkowo trudności nastręczały. W r. 1883 zostaje przodownikiem garncarskim w Szkole z płacą miesięczną 45 zł. Wkrótce Rząd zamyka Szkołę, a Słowicki obejmuje nadzór nad pozostałym inwentarzem. Szkołę obejmuje Wydział krajowy, oddając kierownictwo artyście malarzowi Waleremu Krycińskiemu.

Za prace swe dostawał na wielu wystawach odznaczenia.

Zgaś w sędziwym wieku, patrząc na upadek tak świetnego dawniej rzemiosła. Był rzemieślnikiem światłym, człowiekiem wysoce uczciwym.

Cześć Jego pamięci!

K. R.

Rys. 45. Wyroby artystyczne garncarskie, wykonane przez ś. p. Karola Słowickiego. nagrodzone na wystawie krajowej we Lwowie 1894 r. Zdobienia w t. zw. stylu Bachmińskiego. (Ze zbiorów dyr. K. Rollego w Podgórzu)

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

Dnia 24. października br. odbyło się pierwsze po wakacjach plenarne posiedzenie Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, które zagał prezydent Dattner wspomnieniem pośmiertnem: o śp. Albercie Medelsburgu, i Henryku Schwarzu oraz bł. p. Michale Aderze.

Następnie złożył prezydent sprawozdanie, w którym dotknął kilku najważniejszych spraw z zakresu działania Izby.

Problem drożyzny dotyka pośrednio tylko zakresu działania Izby handlowych. Najważniejszym refleksem ogólnej drożyzny, jest

wzrastający nieustannie koszt utrzymania robotnika względnie personelu handlowego i przemysłowego, a co za tem idzie, znaczne podrożenie kosztów produkcji.

Izba nie zapoznaje tego, że podwyższenie cen produktów rolniczych stoi w przyczynowym związku z brakiem robotnika rolnego i bardzo znacznem podwyższeniem cen robocizny rolnej.

Zjawisko to, zagrażające od dawna rozwojowi naszego życia gospodarczego, zaprzętało kilkakrotnie uwagę Izby. Jeszcze na wiosnę wystąpiła Izba wobec rządu z szeregiem wniosków, zmierzających w pierwszym rzędzie do zwiększenia produkcji bydła rzeźnego oraz do niżenia wygórowanych nadmiernie cen mięsa.

Izba zaproponowała wówczas, aby dla zaradzenia brakowi materiału hodowlanego otworzyć granicę celną dla rosyjskiego bydła, zażądała zakazu wybijania nierozwiniętych cieląt zwróciła wkońcu uwagę na konieczność łagodniejszego stosowania przepisów weterynaryjnych, które wychodzą często poza cel i potęgują i tak już nazbyt przykro odczuwaną drożyznę najważniejszego artykułu spożywczego.

Izba zażądała nadto specjalnego uwzględnienia interesów Krakowa, którego aprowizacja dla niektórych artykułów spożywczych odbywa się z Królestwa Polskiego, a więc z poza granic celnych Monarchii.

Łącznie z innemi Izbami handlowemi i reprezentacyami miejskiemi, zwracała się Izba krakowska przeciwko ograniczeniom w imporcie mięsa argentyńskiego.

Jakkolwiek bowiem mięso argentyńskie służyć ma raczej dla zaopatrzenia południowych prowincyi państwa i wielkich centrów miejskich na zachodzie, spowodowałby regularny i odpowiedni import z Argentyny pewną ulgę w zaspokojeniu naszych targów i powstrzymałby w części chociaż silny odpływ naszego bydła do zachodnich miejsc konsumcyjnych.

Czynny udział brała Izba nadto w obradach nad kwestyą rekompensat, żądanych przez Węgry wzamian za pozwolenie na import mięsa argentyńskiego. Zgodnie z wnioskami Izby oświadczyła się handlowo-polityczna Centrala przeciw owym doniosłym koncesyom kolejowym, od których Węgry czynią zależnem dopuszczenie mięsa argentyńskiego na nasze targi.

Jak wiadomo, zamierza Zarząd kolejowy przystąpić do podwyższenia niektórych taryf, celem uzyskania funduszków przeznaczonych na podwyższenie płac urzędników.

Projektowanem jest podwyższenie względnie zniesienie taryf wyjątkowych na naftę, cukier, cement i spirytus.

Biuro kolejowe Izby opracowało w tych sprawach obszernie referaty, uwzględniające szczególnie interesa naszej produkcji — jako substrat dla wspólnych obrad handlowo-politycznej Centrali.

Kończąc sprawozdanie, zaznacza prezydent Dattner, iż poruszył na Radzie miejskiej sprawę kanału Kraków-Granica śląska. Rada miasta Krakowa uchwaliła zarówno w tym przedmiocie, jak i kwestyi telefonów postępować łącznie z Izbą handlową.

Rewersy demolacyjne.

Przystępując do porządku dziennego podnosi prezydent Dattner, iż w ostatnich czasach rozeszły się pogłoski, że wojskowość zamierza wysunąć dzisiejszy rejon fortyfikacyjny obok Podgórza,

Gmina miasta Podgórza nabyła już nawet od wojskowości grunta obecnego noyeau.

Wiadomość ta wywołała uzasadnione zaniepokojenie w sferach przemysłu, osiadłego w okolicach Podgórza, którego milionowe inwestycje mogły być zagrożone przełożeniem rejonu na dotychczas wolne od zakazu budowania grunta.

Po przemówieniach kilku radców, uchwaliła Izba następujący wniosek, przedłożony przez prezydium Izby.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie uchwała odnieść się do miarodajnych czynników o autentyczne wyjaśnienie stanu sprawy i upoważnia prezydium do poczynienia wszystkich potrzebnych zarządzeń, aby osiadły w Borku Fałęckim i Płaszowie przemysł fabryczny uchronić od niebezpieczeństwa i zapewnić mu dalszy niekrępowany rozwój, w szczególności zaś, aby przez przełożenie linii fortecznych nie podpadły pod przymus rewersu demolacyjnego grunta dotychczas odeń wolne, a zabudowane przez zakłady fabryczne lub na ich rozszerzenie przeznaczone.

Kanały.

Izba przystąpiła następnie do debaty kanałowej, którą sprawę na ostatniem posiedzeniu Rady m. Krakowa poruszył prezydent Izby p. Dattner.

Referat wygłosił szef biura Izby Dr. Benis który przedstawił projekt memoriału, jaki deputacja Izby wręczyć ma w Wiedniu powołanym czynnikom.

Celem poparcia przedstawionych w referacie życzeń proponuje referent wysłanie deputacji do Wiednia, w skład której wejdą członkowie prezydium Izby, parlamentarni posłowie krakowscy oraz radca Izby p. Władysław Liban, który poruszy sprawę rewersów demolacyjnych w Borku Fałęckim.

W dyskusji radca Uderski wykazał, że nawet względy techniczne nie pozwalają na przełożenie trasy kanału z prawego na lewy brzeg Wisły; z lewej bowiem strony dopływ jest minimalny i nie można będzie wodą zasilić kanału.

Uchwalono przez deputację wręczyć w Wiedniu memoriał.

Telefony krakowskie.

Radca Nitsch przedstawił stosunki telefoniczne w Krakowie.

Obecna automatyczna centrala telefoniczna w Krakowie zaprojektowaną została wbrew przewidywaniom Izby, że ruch telefoniczny wzrastać będzie w Krakowie znacznie szybciej niż gdziekolwiek — ze względów nieracjonalnej oszczędności w sposób tak szczupły że dzisiaj już cały szereg dzielnic nie może dostać telefonu, a w krótkim czasie, bo w przeciągu kilku tygodni sieć telefoniczna pozbawiona będzie wszelkiej rezerwy i uzyskanie nowej stacyi nie będzie w ogólności możliwym.

Cyfrowo przedstawia się sprawa w sposób następujący.

Na 41 obiektów kablowych jest dzisiaj 23 zupełnie zajętych, w pozostałych są rezerwy bardzo szczupłe i będą wyczerpane po założeniu kilku, najwyżej kilkunastu stacyi w każdym obiekcie.

Warunkiem dalszego rozwoju centrali telefonicznej jest uzyskanie kredytu na sprawienie nowych obiektów (gdyby jednak nawet starania Izby odniosły skutek, mogłyby roboty około

kładzenia kabli rozpocząć się najwcześniej z ustaniem mrozów t. j. w miesiącu kwietniu 1912 i być ukończone w jesieni tego roku).

Pierwszym postulatem byłoby tedy uzyskanie w Ministerstwie skarbu kredytu dla Ministerstwa handlu, celem przeprowadzenia potrzebnych robót kablowych.

Druga przyczyna dzisiejszego stanu centrali automatycznej leży w szczupłych wymiarach samej centrali, zaprojektowanej teoretycznie na 10.000 stacyi, urządzonej jednak tylko na 1600 stacyi. Z tą ilością będzie Kraków gotowy w przeciągu paru tygodni. Prawdopodobnie już przed końcem listopada będzie kompletnie zastanowionem dalsze przyjmowanie zamówień.

Pilniejszym tedy jeszcze niż ułożenie nowych kabli, jest rozszerzenie dzisiejszej centrali przez jak najrychlejsze ustawienie conajmniej 6-ciu grup stojaków i zaadoptowanie na ten cel odpowiednich lokali. Cała ta inwestycja może być dokonana stosunkowo niewielkim kosztem, a jest konieczną, celem odwrócenia katastrofy, grożącej Krakowowi.

Referent imieniem komisji połączonych sekcji przedłożył wniosek o wysłanie deputacji do Wiednia, celem uzyskania potrzebnych funduszy na rozszerzenie sieci. Deputacja poruszy także sprawę rozszerzenia kompetencji tutejszej sekcji budowy telefonów, wreszcie zniżenia taksy rozmów na linii Wiedeń-Kraków.

Brak wagonów.

Delegat p. Tadeusz Epstein podniósł, że w ostatnich dniach przemysł krajowy odczuwa dotkliwie brak wagonów i prosił o interwencję prezydium.

Prezydent Dattner zapewnił, że odniesie się telegraficznie do Ministerstwa. Brakiem wozów zajmie się także deputacja Izby, udająca się do Wiednia w sprawie dróg wodnych i telefonów.

KRONIKA.

Melioracje gruntów w Rosyi. Sprawa osuszania lub nawadniania gruntów, ważna dla gospodarstwa każdego kraju została na zachodzie już rozwiązana, a obecnie i Rosya zaczęła ją u siebie regulować. Zarząd dóbr państwa opracował dwa projekta odnośnie, a to

wydawanie pożyczek melioracyjnych i projekt ustawy o spółkach melioracyjnych. Projekta uwzględniają głównie gospodarstwa drobne.

Zniesienie fabryki cementu w Kielcach. Założona przed kilkunastu laty cementownia „Kielce” pracowała przez czas pewien w bar-

dzo nieodpowiednich warunkach, następnie zamknięta, przeszła na własność Hirscha Nowaka, właściciela tartaku w Kielcach i ten rozpoczął rozbiórkę budynków fabrycznych.

Nową cegielnię buduje w Skniłowie firma Laise i Ska. Cegielnia ta jest projektowana na 3 1/2 miliona rocznej produkcji, wedle doświadczonego systemu „Bocka”. Kompletną budowę cegielni i komina o 50 m wysokości wykonuje firma Alfons Custodis we Lwowie (kierownik inżynier Wawrzyniec Scherlag).

Sprzedaż fabryki wyrobów glinianych w Gruszowie. Z Berlina nadeszła wiadomość, że nadzwyczajne walne Zgromadzenie niemieckiego Tow. Akc. dla wyrobów glinianych i kamionkowych w Charlottenburg-Berlinie uchwaliło podwyższyć kapitał zakładowy z 999.000 Mk. na 7.000.000 Mk. celem nabycia akcji fabryki wyrobów glinianych w Gruszowie. Ostatnia ma otrzymać 537.000 kor. gotówką i 200 sztuk akcji à 1.000 Mk., wspomnianego Towarzystwa niemieckiego. Przewodniczący zauważył że już na ostatniem Walnem Zgromadzeniu i w sprawozdaniu była podnoszona myśl nabycia zakładów w Gruszowie, celem uzyskania pełnego widoków terenu zbytu ze względu na rozwijającą się kanalizację miast w Austrii.

Z Rosyi. Zakłady przemysłowe, znajdujące się na Uralu, zużywają rocznie około miliona pudów cementu, który sprowadzają z Petersburga, Rygi, Podolska i innych miejscowości. Kilku przedsiębiorców miejscowych, chcąc się uniezależnić od spekulacyjnych cen syndykatu cementowego, zamierza wybudować dużą cementarnię na Uralu — tembardziej, że znajduje się odpowiedni do wyrobu materyał na terenach rządowych wsi Kamenskoj i Mramornoj. Zachęca ich do tego również jeden z przemysłowców niemieckich, który zamierza dostarczyć wszelkich maszyn, potrzebnych do wyrobu, na wypłatę długoletnią.

Podwyższona w ostatnich czasach cena na cement wywołała z jednej strony silne zapotrzebowanie na takowy, z drugiej strony przez związek fabryk cementu wyłoniła projekt w zarządzie gubern. ziemstwa połtawskiego budowy udziałowej cementowni, która konkurowałaby z istniejącemi i zaopatrywałaby sąsiadujące z nią gubernie. Po zebraniu odpowiednich danych co do zużycia cementu w najbliższych guberniach, zarząd ziemstwa powziął projekt zwołania zebrania odpowiedniego w Połtawie.

ALFONS CUSTODIS

Lwów, ul. Sapiehy 45. Telefon interurb. 105|11.

Galicyjski Zakład dla budowy

kominów fabrycznych i rezerwoarów wod-
— — nych murowanych i z żelaznego betonu. — —

Budowa wszelkich pieców przemysłowych
Cegielń i wapienników.

70

Urządzenia cegielniane.

Obmurowanie kotłów.

— — Kosztorysy oraz odwiedziny inżynierskie bezpłatnie. — —

Numer ten zamknięty 30 listopada
1911 roku.

Albert Pillivuyt

WYRÓB PORCELANY

białej i malowanej.

21 Specjalność :
porcelana do użycia na
ogniu
biała, zielona i brunatna.
FOËCY (Cher). Francya.

Rok założenia 1855. 12

A. LACROIX & Cie.

W PARYŻU

(172, Avenue Parmentier à Paris)

BARWNE SZKLIWA

*emalie, tlenki, polewy dla porcelany,
fajansu, szkliwa prześroczyste, opalo-
we, krystaliczne, i nieprześroczyste.*

DOSTAWA DLA WSZYSTKICH FABRYK
CERAMICZNYCH.

ZAKŁAD DLA DEKORACJI I ARTYKU-
ŁÓW MALARSKICH.

60 odznaczeń na wystawach światowych.

Najwyższe odznaczenie na wystawie
światowej w Londynie w r. 1908.

Wydzierżawię lub odkupię
parową cegielnię. 69

Oferty pod: „M. K. 28. do Redakcji“.

Jesteś pan chory?

Za darmo donoszę każdemu, jak zostałam z długo-
letniej choroby płucnej² (gruźlica, zapalenie³ gardła
i astma) uleczoną. — Skutek gwarantowany. —
Nie żądam za to żadnego wynagrodzenia, czynię to
bowiem dlatego, że w czasie mej choroby, gdy mój
stan uważano powszechnie za beznadziejny, postano-
wiłam, że gdyby się znalazł jaki środek, któryby mnie
zdołał uleczyć, będę go własnym kosztem we wszyst-
kich pismach polecała. 66

F. Krizek, Praga II. Nr. 2007 — (Czechy).

Dawne roczniki

„Przeglądu
ceramicznego“

o ile zapas starczy

po 6 kor.

do nabycia
w Administracji „Przeglądu“
tamże do nabycia
bardzo interesująca
broszura: 15

GLINA
Leski: I WYROBY Z NIEJ,
cena 60 hal.
wraz z przesyłką poczt.

CEMENT, ŻELEZO
A BETON.

Casopis pro moderni kon-
strukce, stavebni hmoty,
průmysl a obchod.

Vychází 25. každého
měsíce. 16

Redakce a Administrace
Praha Vinohrady, Hal-
kova 56.

Předplatné na 12 čísel
K 950, pro cizinu K 12.

Kierownik techniczny

z ukończoną szkołą fachową i długoletnią pra-
ktyką w kraju i zagranicą, znający się gruntow-
nie na wyrobie cegieł strychowanych i maszy-
nowych, dachówek ciągnionych i tłoczonych, rur
drenowych, cegieł okładzinowych, modelowych,
radialno-kominowych, ogniotrwałych, glazurowa-
nych i t. p. szuka posady kierownika w fabry-
kach powyższych wyrobów. 64

Zgłoszenia do „Jędrzeja Dziok w Biezdzieży,
p. Kołaczyce via Jasło“ dla „S. N.“

ENERGICZNY FACHOWIEC
CEGLARSKI

obznajomiony z wszelkimi wyrobami ceglarskimi, 38
lat, teoretycznie i praktycznie wykształcony, absolwent
szkoły ceglarskiej, posiadający 25 lat praktyki, doświad-
czony palacz w piecach wszelkich systemów, poszu-
kuje stałej posady od 1. stycznia 1912 jako majster
lub kierownik w większej cegielni. 67

Łaskawe zgłoszenia proszę nadsyłać pod adresem:
„Kamkowski — Giełgudyszki — gub. Suwalska.

TOWARZYSTWO DLA BUDOWY SZTUCZNYCH SUSZARNI

Biuro techniczne ceglarskie.

Stow. z ogranicz. odpow. 49

Własne cegielnie probiercze.

— Prospekty opisy. —

DUDERSTADT W H.

— Świadectwa. Rysunki. —

Sztuczne suszarnie ponad piecem i na ziemi z automatycznym ładowaniem i najlepszym wykorzystaniem ciepła z kręgowca i pary wylotowej.

TELEGRAM!!

Dotychczas niebywałe!

**Rozdarowujemy
1200 Koron**

w nagrodach i gotówce!

Sumę powyższą przeznaczaliśmy dla tych, którzy niniejszy obrazek rozwiążą. Każdy, kto w nim znajdzie gospodynię i za-

maluje ją, otrzyma w podarunku męski lub damski zegarek wartości 20 Kor. lub na życzenie 15 Kor. w gotówce. Za warunek stawiamy, że każdy nadsyłający, musi zamówić znakomity imitowany złoty łańcuch „Diana” i należność zań w kwocie Kor. 1.75 dołączyć w markach pocztowych. Po nadesłaniu rozwiązania, nastąpi rozdzielenie nagród. — Wszelkie przesyłki należy adresować do: „Patria-Zentrale A. Seifert, Wien, VII. Neubaugasse 63. 56

Nazwisko Miejscowość ulica

- KIEROWNIK -

fabryki dachówek obeznany z wszelkimi wyrobami i w wypalaniu, długoletni fachowiec, poszukuje posady. — Najchętniej zgodziłby się w akordzie.

Zgłoszenia: „Płaszów Nr. 110 dla M. H. poczta Podgórze”. 62

Gazeta 8 Przemysłowo- Handlowa

Pismo tygodniowe
Organ Koła
Przemysłowców

Redakcja i Administracja: Warszawa, Bo-duena 5. Tel. 6259. Skrzynka pocztowa 397. Prenumerata: rocznie 12 rb., kw. 3 rb., z przesyłką lub odnosz.

Czasopismo techniczne

Dwutygodnik

Organ Tow. Politechnicznego we Lwowie

założony 1883 r., poświęcone sprawom technicznym. Przedpłata roczna 18 kor., 15 marek, 7 rubli

Lwów, 9

ul Zimorowicza.

- RAMKI pod dachówkę -

dla każdego rodzaju dachówek, znakomicie wykonane dostarcza po najtańszych cenach

W. Mack, Specjalna fabryka ramek Nepomuk

— poczta Klentsch (Böhmerwald) —

68

Z Galicyi pierwszorzędne referencje. — — Firma istnieje od roku 1890.

WODOCIĄGI

dla miast, gmin, folwarków, zakładów kąpielowych, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych i t. d.

Poszukiwanie i uchwycenie źródeł. — Wiercenie studzien. — Ustawianie pomp, Instalacje domowe z klozetami, łazienkami i t. d.

Centrealne Ogrzewanie wszelkich systemów i Wentylacje

ŁAŻNIE, MECHANICZNE PRALNIE,
SUSZARNIE i t. d.

projektuje i wykonuje:

Inżynier Leonard Nitsch i Spółka

Kraków: ul. Kolejowa 18. — Lwów: ul. Fredry 6.

Najlepsze referencje z dotychczas wykonanych robót.

Kosztorysy bezpłatnie.

26

PATENTY na wynalazki

wyjednywa

Inżynier Stan. Dzbański

przysięgły Rzecznik patentowy 35

Wiedeń VII. Lindengasse 2 (w pobliżu c. k. urzędu patentowego).

Krajowe kursa dla
przemysłu ceramicznego
w Podgórzu.

Kształcą personal pomocniczy dla fabryk cegieł i dachówek. — Nauka bezpłatna. Początek roku szkolnego dnia 1-go października. — Nauka — trwa 18 miesięcy. —

3

KAROL ROLLE

-- inżynier technolog. --

Specjalista w sprawach przemysłu ceramicznego.

PODGÓRZE, św. Floryana 5. 4

Doradca techniczny przy projektowaniu, zakładaniu i prowadzeniu fabryk ceramicznych (cegieł, dachówek, kafli, wapna cementu, gipsu i t. p.).

Laboratorium dla badania surowców, gliny, piasku, wapniaka i t. p.

OTTO HARDUNG

Wiedeń V/2 Kohlgasse Nr. 33.

Wiedeńskie zakłady dla farb i minerałów // Produkty górnicze i chemiczne.

Szkliwa i emalie wszelkich rodzaj.

Popiół do szkliwa. Kobalt. Smalta. Tlenek chromu. Tlenek cyny. Tlenek cynku. Tlenek miedzi i tlenki wszystkich metali. Barwniki. Skała Kaolin. Glinka polewowa. Kwarzec. Chinacai. Fluoryt. Gips modelowy. Braunsztyn. Dolomit. Kalcyt. Minia. Glejta. Boraks. Kwas borowy. Glinka porcelanowa i inne materiały. Jedno z najstarszych źródeł! 25

Chemiczna fabryka farb i szkliv, Zakłady Kaolinowe i parowa odmularnia w Nepomyślu koło Karlishadu

Biuro sprzedaży glinki z kopalń blodsдорfskich i glin szamotowych.

J. Eliáš, Praga (Karlin)

dostarcza dla fabryk ceramicznych.

17

Szkliva:

Łatwo topliwe szkliva kaflarskie, najmialsze, w różnych odcieniach, bezbarwne szkliva dla kafli polewanych. Szkliva topione białe, niebieskie, czerwone, zielone, żółte i. t. d.. topniejące przy stożku Segera 010—08. Tlenki, Kobalt, Smalta, Minia i Glejta etc.

Wysyłka
do wszystkich krajów.

Laborat. dla
przemysłu ceramicznego.

Minerały:

Gliny polewowe i wykładowe wypalające się białe, szamota palona i mielona, glina szamotowa, kaolin i ziemia porcelanowa, czeski kwarzec, glina kamionkowa gliny podkładowe chude i tłuste. Polewy i szkliva do każdego materyału.

Dla większych odbiorców
specyalne oferty.

Żądać
próbki i oferty.

PODKŁADKI

pod dachówki i gąsiory (ramki, klepki) z drzewa gorącym powietrzem suszonego, heblowane i nieheblowane, w najlepszym wykonaniu, po cenach konkurencyjnych dostarcza

Fabryka drobnych wyrobów drzewnych L. Tabaczyński i Ska

Nowosielica pod Wygodą (powiat Dolina).

11

Przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty drewniane dla cegielni, drenarni i dachowczarni.

J. K. LOMBARDO i Sp.

Kraków Bracka 11. ————— Warszawa Wspólna 11.

Biuro techniczne dla przemysłu chemicznego.

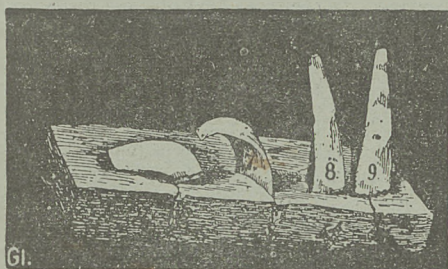
Przedstawicielstwo Marcheggskiej fabryki urządzają: kompletne cegielnie, fabryki ceramiczne i fabryki szutru.

Dostarczają: ceglarki, młyny kulowe, wszelkie aparaty do rozdrabniania materyałów twardych i przerabiania gliny.

Maszyny najlepszej konstrukcji i z najlepszego materyału.

— Setki świadectw i liczne odznaczenia. —

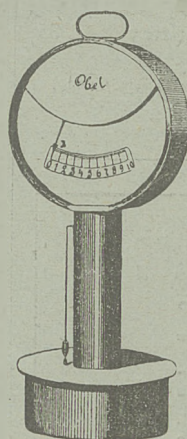
Kosztorysy i oferty darmo.

Stożki

Segera

jedyna i najlepsza kontrola dobrego i taniego wypalania wszelkich wyrobów z gliny.

Specyalność: przemysł cementowy, betonowy, rekonstrukcja palenisk i kontrola techniczna fabryk.

Dostarczają:

Wszelkie specyalności dla cegielń i fabryk ceramicznych. Ciągomierze systemu Obla.

Wszelkie aparaty do kontroli ruchu technicznego.

Gips francuski i węgierski dla fabryk dachówek i kafli.

Angielski drut stalowy dla cegielń.

Papier szybrowy.

1

Szkliva wszelkiego rodzaju.

Wyłączne zastępstwo fabryki szkliv i zakładów kaolinowych w Nepomyślu firmy „J. ELIÁŠ”

w Pradze.